

2016-02-13

Kontrollavdelningen
Joel Skogmalm

Konsekvensutredning av förslag till ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:13) om växtskyddsavgifter

A Allmänt

1) Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Bakgrund och problembeskrivning

Jordbruksverket utför kontroller vid utförsel och införsel av växter m.m., för produktion och utförsäljning av växter inklusive trävaror och för marknadskontroll av att växter och växtprodukter uppfyller gällande regler. Dessa kontroller finansieras genom avgifter som regleras i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:13) om växtskyddsavgifter.

Jordbruksverket föreslår ändringar i föreskriften i syfte att ha en kontrollverksamhet i balans där varje kontrollområde täcker kostnaderna för kontrollen. Vidare syftar ändringarna till att eftersträva en förenkling för importörer och Tullverket.

Dessa verksamheter finansieras genom avgifter och bildar resultatområdet Tillsyn.

Jordbruksverkets förslag

Definitioner och gemensamma bestämmelser

Jordbruksverket föreslår att i **1 kap 3§** införa en avgift på 3000 kronor som inkluderar resekostnader. Efter tre timmar kontroll debiteras 800 kronor för varje påbörjad timme. Omfattande utredningsarbete debiteras efter överenskommelse med 800 kronor för varje påbörjad timme. Syftet med förslaget på avgiften är för att inte snedvrیدا konkurrensen utifrån var Växtkontrollenheten på Jordbruksverket fysiskt är lokaliserade så schabloniseras kontroller som innefattar kontroll utanför Jordbruksverkets egna kontrollplatser. Det är också viktigt för företagen att kunna kalkylera med sina kostnader och eftersom det är väldigt sällsynt att kontrollen tar mer än 3 timmar, så är kostnaden lättare att kalkylera än tidigare.

Jordbruksverket föreslår att ändra skrivelsen i **1 kap 5§** som gäller då Jordbruksverket anlitar en myndighet eller någon annan i samband med växtskyddskontroll. I förslaget

till den nya skrivelsen så föreslås avgiften tas ut i enlighet med 1 kap 3§ och debiteras av Jordbruksverket. Tidigare debiterade den myndighet eller annan aktör som utförde kontrollen. Syftet med ändringen är att det inte ska påverka kundens kostnad om det är en annan myndighet som gör kontrollen på Jordbruksverkets uppdrag. Det är viktigt att det blir tydligt för kunden att veta kostnaden för kontrollen och det blir dessutom konkurrensneutralt.

Avgifter vid utförelse och införelse av växter m.m.

I **2 kap 1 §** görs vissa redaktionella förändringar för att göra föreskriften mer enhetlig. Ordet timtaxa byts ut mot avgift.

I **2 kap 3 § 1 p** föreslår Jordbruksverket en höjning av avgiften för utförande av sundhetscertifikat, återutförelseintyg eller annat tillstånd från 300 kronor till 450 kronor. Orsaken till den föreslagna höjningen beror främst på att högre krav ställs på handläggning och underlag, vilket gör att det tar längre tid att utfärda sundhetscertifikat. Det är nödvändigt med en systemutveckling för att kunna handlägga och utfärda elektroniska produktcertifikat. De elektroniska produktcertifikaten kommer på sikt att vara ett krav för att svenska exportörer ska kunna vara konkurrenskraftiga på den internationella marknaden. Systemutvecklingen måste finansieras med avgifter.

Jordbruksverket föreslår en ny skrivelse som gäller utfärdande av certifikat, intyg, tillstånd mm utanför den av Jordbruksverket tillämpande arbetstiden. I dessa fall ska en timtaxa betalas enligt 1 kap 3 §. Nuvarande skrivning om 560 kronor täcker inte i närheten kostnaderna. Om någon beordras övertid för att utfärda sundhetscertifikat så ska kostnader för inställelse, utfärdande och minskad möjlighet till samordningsvinster täckas av avgiften. Den situationen är mer att likna vid en kontroll utanför kontoret än att handlägga ett ytterligare ärende på plats. Således är det lämpligt att hänvisa till 1 kap 3 §.

I **2 kap 4 §** föreslår Jordbruksverket en ny avgiftskonstruktion. Syftet med ändringen är ett enklare avgiftsuttag för kunden, Tullverket och Jordbruksverket. Varje produktsegment ska täcka sina egna kontrollkostnader, så väl administrativa, systemtekniska, aktiva kontroller och logistiska allokeringarkostnader.

Avgiftskonstruktionen kommer att finnas i ett separat beslut (Dnr: 6.4.17-4827/16) som 2 kap. 4 § hänvisar till. Anledningen till att avgiften kommer att finnas i ett separat beslut beror på att vi inte har bemyndigande att föreskriva om avgiften utan vi har enbart bemyndigande att besluta avgiftsändringar.

Alla avgifter baseras på vikt och per kg istället för påbörjat 100-tal kg. Istället för fyra produktgrupper är det enbart två. De flesta sändningar undantaget containersändningar med frukt har förhållandevis låga vikter men kan ändå kräva nästan lika mycket tid för kontroll. Kostnadstäckning kräver att sändningar som upp emot 100 % kontrollfrekvens minst genererar 1200 kronor. Kontrollen ska inte enbart täcka kontrollkostnaden för sin egen kontroll utan tillsammans med andra kontroller även tid som inte går att fakturera men som blir upplåst i väntan på eventuella kontroller. Oavsett kontrollfrekvens så har Jordbruksverket en hel del kostnader av att upprätthålla en beredskap och adekvat service för växtskydd och kvalitetskontroll vid import. Efter att mer stationära kostnader är finansierade så är det främst graden av fysisk kontroll (kontrollfrekvensen) som påverkar kostnaden för Jordbruksverket. Den ökade kostnaden beror inte enbart på graden av fysisk kontroll, utan även på behovet av beredskap som är avhängigt av hur

lätt det är att förutse en viss typ av kontroller. Desto lättare att förutse, desto lägre kostnader. Sammanfattningsvis blir det väldigt komplext och kan bero på flera olika faktorer som veckodag, produkt, exportland, kontrollplats mm, så det handlar definitivt om att hitta en generalisering och givetvis är inte den exakt rätt i varje enskild kontroll.

I **2 kap. 7 §** och **2 kap. 9 §** görs vissa redaktionella förändringar för att göra föreskriften mer enhetlig. Ordet timtaxa byts ut mot avgift.

Vidare föreslår Jordbruksverket en ny skrivelse i **2 kap 10 §** som gäller anmälda kontroller som inte avbokas. De kontroller som inte avbokas senast kontrolldagen kl 08.00 debiteras med 800 kronor. Den bakomliggande orsaken till denna skrivelse grundar sig i att det kostar mycket att planera och låsa upp resurser till en kontroll som sedan inte blir av. I dagsläget är det kostnader som alla aktörer får dela på, även de som inte genererar kostnaderna. Jordbruksverket anser det vara rimligt att den som åsamkar kostnaden ensam ska bära den. Troligtvis kommer den föreslagna avgiften också ha en positiv inverkan på viljan att informera Jordbruksverket om ändringar

Avgifter vid produktion och försäljning av växter inklusive trävaror

Vidare föreslår Jordbruksverket i **3 kap 1 §** att höja den årliga tillsynsavgiften från 700 kronor till 800 kronor för de företag som endast säljer plantskoleväxter till slutkonsument. 2015 gick Jordbruksverket 46 000 kronor minus vilket motsvarar ca 90 kronor per avgiftsbetalare. Administrationskraven har ökat för 2016 varför vi kalkylerar med ytterligare något ökade kontrollkostnader.

Jordbruksverket föreslår en ny paragraf, **3 kap 2a §**, och gäller de företag som har rätt att utfärda växtpass men som inte erlägger avgift enligt 3 kap. 1 § 1-3 eller 3 kap. 2§ 1-3. Dessa företag ska erlägga en årlig tillsynsavgift på 3000 kronor. Utöver den årliga tillsynsavgiften kan Jordbruksverket vid efterkontroll eller annan tillsyn ta ut en avgift enligt 1 kap 3§ eller avgift enligt 1 Kap 5§ samt avgift för laboratorieanalys enligt 1 kap 6§. Bakgrunden till den nya bestämmelsen är att det finns en del företag som inte sedan tidigare täcks av föreskriften trots att de har rätt att utfärda växtpass.

I **3 kap. 6, 8 och 8b §§** föreslås vissa redaktionella förändringar för att göra föreskriften mer enhetlig. Ordet timtaxa byts ut mot avgift.

Jordbruksverket föreslår slutligen en ändring i **3 kap 10§ 1p**. Ändringen innebär att i de fall Jordbruksverket utfärdar växtpass ska företaget betala en avgift på 450 kronor istället för 300 kronor. Den bakomliggande orsaken till avgiftshöjningen är att avgiften ska vara samma som vid utfärdande av sundhetscertifikat. Även här har vissa redaktionella förändringar gjorts för att göra föreskriften mer enhetlig. Ordet timtaxa byts ut mot avgift.

Det utfärdas väldigt få växtpass per år av Jordbruksverket, vilket medför att det är svårt att få en effektiv handläggning och svårt att bedöma den faktiska kostnaden. Handläggningen påminner om utfärdande av sundhetscertifikat och vi anser det därför att det är rimligt att avgiften blir den samma, nämligen 450 kr.

2) Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Bestämmelserna om avgifterna måste regleras i föreskrifter för att kunna tillämpas och därigenom finansiera verksamheten med växtskyddskontrollerna. Utan reglering i föreskrifterna finns ingen finansiering för kontrollerna som därmed inte heller kan genomföras.

3) Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De stora branscherna är exportörer av träråvara (virke), torv exportörer och importörer av frukt och grönt. Andra berörda områden är den kommersiella odlingen och försäljningen av trädgårdsväxter och förökningsmaterial (plantskolor, växthus och gardencenter). Det är stor variation på de olika företagen. Vissa är små närmast hobbyliknande verksamheter medan andra är börsnoterade och multinationella företag som agerar på en internationell marknad. Totalt är det flera tusen företag som berörs. Givetvis är påverkan tydlig då avgifter höjs, men det sker utifrån en noga avvägning mot att balansera servicegraden, d.v.s. tillräcklig service utifrån branschernas behov men inte högre än att det efterfrågas i relation till kostnaderna. Troligtvis kommer några små importörer behöva gå samman eller ta in färre men större sändningar för att få fortsatt ekonomi i importen. För vissa (kommersiella) exportörer och importörer är det viktigt att Sverige kan följa med i utvecklingen och hantera elektroniska sundhetscertifikat. Det behöver finansieras via avgiftsuttag och är viktigt för fortsatt konkurrenskraft.

4) Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 20 § förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. ska den som är skyldig att betala tull för varan eller skulle ha varit det om varan varit tullbelagd betala en växtskyddsavgift. Avgiften tas ut av Tullverket. Växtskyddsavgiften fastställs av Jordbruksverket efter samråd med Ekonomistyrningsverket. Av 21 § samma förordning framgår att Jordbruksverket, efter samråd med Ekonomistyrningsverket, får meddela föreskrifter om avgifter för handläggning av frågor om tillstånd, omhändertagande av gods eller för kontroll, inspektion eller därmed sammahanhängande eller jämförlig åtgärd som regleras av växtskyddslagen.

5) Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Jordbruksverket utgår ifrån att varje kontrolltyp ska bära sina egna kostnader och om någon enskild aktör åsamkar oss extra kostnader så är det inget som andra aktörer ska behöva bekosta.

Alla kostnader på Växtkontrollenheten på Jordbruksverket ska finansieras med avgifter. Det medför att OH-kostnader blir förhållandevis stora. Enhetens intäkter i form av kontrollavgifter och uppdrag ska gemensamt finansiera övergripande administration, arbetsledning och allokeringkostnader som uppstår mellan olika uppdrag och möten/kompetensutveckling. Även enhetens del av Jordbruksverkets övergripande internservice som personalfrågor, IT-stöd mm finansieras via avgifter och interndebiteras genom ett administrativt påslag.

Växtkontrollenhetens olika kontroller och uppdrag är logistiskt väldigt komplext. Det är inte möjligt att räkna på kontroller var för sig då den faktiska kostnaden är så beroende av varierande kostnader och möjlighet att samordna olika kontroller (dela på resekostnader).

Givetvis blir OH-kostnaderna lägre en dag när Arlanda har 10 sändningar som kontrolleras av en person jämfört med en annan dag när en person kontrollerar två sändningar, men ändå måste befinna sig på Arlanda större delen av dagen.

Resekostnaderna varierar klart också mycket beroende på om kontrollen medför långa reser med flyg och övernattningskostnader istället för kort bilresa i närområdet.

Vi strävar efter att i minsta möjliga mån påverka konkurrensförhållandena beroende på var vi är lokaliserade och vi strävar efter att avgifterna ska vara så förutsägbara som möjligt för att underlätta för företag och andra aktörers möjlighet att kalkylera kostnader.

Sammantaget gör komplexiteten att för i princip alla områden vi avgiftsätter så krävs det på ett eller annat sätt schablonisering. Faktorer som påverkar beräkningen av lämplig schablon är:

- Resekostnader (faktiska och OH)
- Populationen (hur många ska dela på OH-kostnader)
- Kontrollfrekvenser (hur stor del av populationen ska kontrolleras) och flexibilitet kring den.
- Förväntad kontrolltid.
- Behov av systemstöd (utveckling och drift)
- Serviceåtagande gentemot kund

Alternativt hade vi kunnat fakturera varje enskild kontroll genom fast avgift de gånger det inte blir fysisk kontroll och fakturering per tidsenhet då fysisk kontroll görs. Det hade kunnat slå ganska ojämnt mellan olika aktörer och svårt för dem att kunna kalkylera med kostnaden. Det hade även inneburet en ökad administrativ kostnad för vår fakturering. Idag fakturerar Tullverket utifrån samma underlag som finns i tulldeklarationen.

6) Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av vår anslutning till EU. Medlemsstaten ska fastställa växtskyddsavgifter och utse myndigheter som ska ha befogenhet att ta ut avgiften. Detta framgår av artikel 13d i direktiv 2000/29/EG.

7) Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Jordbruksverket kan inte se att någon särskild hänsyn behöver tas gällande tidpunkten för ikraftträdande. Jordbruksverket kommer att informera om avgiftsförändringarna huvudsakligen genom webbplatsen.

B Kommuner och landsting

Markera med x

- (x) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.
- () Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

- () Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- (X) Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Drygt 400 företag som importerar växtskyddspliktiga varor berörs av regleringen, allt från privatpersoner med enstaka importer till multinationella företag som importerar 100 000-tals kilo i veckan. Det gäller främst växter för plantering, träimport och import av frukt, grönt och snittblommor.

Vidare berörs även företag som har rätt att utfärda växtpass även om det är små förändringar för majoriteten av företagen. Vissa företag som idag inte inkluderas fullt ut kommer efter regleringen att inkluderas och därmed avgiftsbeläggas utifrån den kontroll Jordbruksverket ska utföra.

Slutligen berörs drygt 1600 exportörer, där den dominerande branschen är virkesexportörerna. För virkesexportörerna är det viktigt med en fortsatt hög service och kort handläggningstid central. Jordbruksverket bedömning är att det inte finns utrymme att minska på servicenivån för att minska kostnader, utan att ökade intäkter är nödvändigt. Exportbranschen kommer inom kort ha ett stort behov av att Jordbruksverket har resurser att utveckla sin kapacitet för att hantera elektroniska sundhetscertifikat.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Införandet av 2 kap. 10 § i föreskriften innebär att de som inte avbokar importkontroll senast kontrolldagen kl 08:00 debiteras med 800 kronor. Regleringen kommer att innebära en ökad administrativ börda för de företag som inte avbokar kontroller. Jordbruksverkets erfarenhet är att vissa företag har satt i system att anmäla fler sändningar än de har, för att försäkra sig om kontroll så snart sändningen anländer. I dagsläget måste samtliga importörer dela på merkostnaden av anmälda sändningar som inte avbokas. Det är ett fåtal företag som inte avbokar sina anmälda kontroller men vissa gör det relativt frekvent.

Den administrativa kostnaden beror till stor på hur väl utvecklat systemstöd och logistikstöd de olika företagen har. Vi har räknat med att avbokningen av en importkontroll tar 5 minuter, den ökade administrativa bördan består i att skicka ett mail till Jordbruksverket. Sammanlagt berörs 10 företag av den föreslagna ändringen. Uppskattningsvis flyttas 25 sändningar varje år. Den sammanlagda kostnaden för den administrativa bördan för de berörda företagen beräknas till 975 kronor.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Då det främst rör sig om justering av avgiftsnivåer, så bör det inte krävas några verksamhetsförändringar.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Det finns viss justering för att minska konkurrensfördelarna av att vara lokaliserad nära Jordbruksverkets kontrollplatser. Schabloniserade avgifter underlättar möjligheten att kalkylera kostnaderna för företagen, liksom enhetligare och tydligare avgifter vid import. Sammantaget så motverkas missgynnande konkurrensförhållanden något.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Det är svårt att se på vilka grunder små företag ska kunna subventioneras utifrån full avgiftsteckning och att det inte ges utrymme att ta med vid riskanalys för underlag vid urval av kontroll.

D Samråd

8) Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Jordbruksverket har skickat förslaget för samråd med Ekonomistyrningsverket.

E Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Christoffer Leijon christoffer.leijon@jordbruksverket.se, 036-15 83 67

Joel Skogmalm joel.skogmalm@jordbruksverket.se, 036-15 62 57